

(۱) اقسام و احکام علم و جعل

درس و تمرین درس ۲۵ -

۱. معنی لغوی و اصطلاحی سند و مستدالی را بنویسید.

لغوی : سند : تکلیف داده شده .

مستدالی : تکلیف داده شده به او .

اصطلاحی : مستدالی : به اسم چیزی را نسبت دادند .

سند : به وسیله گان امری را به کسی

یا چیزی نسبت دادند .

①

۳. چرا حرف نه مستند است و نه مستدالی ؟ زیرا نه چیزی

به گان اسناد داده می شود ، نه به وسیله گان امری را به

کسی یا چیزی را سر سود نسبت داد، بلام فِعْل ارباب ایجاد
می کند.

۵. در سوره توحید چند جمله صغری و کبری و وجود دارد!
نام ببرید.

- هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ← کبری

- اللَّهُ أَحَدٌ ← صغری

- هُوَ ۸ قَبْدَا / - اللَّهُ أَحَدٌ ۸ خَبَر /

- اللَّهُ ۸ قَبْدَا / - أَحَدٌ ۸ خَبَر /

۱

۶. اعراب محلی چیست؟ و چرا جمله هادر حکم علامات

جمله می یابند؟

- هرگاه کلمه جمله یا جمله و یا سبب جمله ای در محل کلمه
معرّب قرار گیرد، اعراب محلی خواهد داشت؛ زیرا
علامت اعراب در ظاهر آنها مشخص و معلوم نیست.

۹. فرق جمله ابتدائی و استینافیه را بنویسید.

- جمله ابتدائی همواره در ابتدای کلام می آید،
اما جمله استینافیه می تواند در وسط کلام هم بیاید،
ولی از جهت نحوی با جمله ماقبل ارتباطی ندارد.

ب۔ درجہ کفائی ذیل مسند و مسند الیہ / مسند کفائی

۱. وِرْثُ ۸ مسند /

- سَلِمْ اَنْ ۸ مسند الیہ /

- حَاوِذُ ۸ مسند الیہ /

۲. نَا ۸ ضمیر نا در اِنَّا ۸ مسند الیہ

اَنْزَلْنَاهُ ۸ مسند

اَنْزَلْنَاهُ ۸ فعل اَنْزَلَ ۸ مسند / ضمیر بارز "نا"

مسند الیہ / ضمیر هُ ۸ مسند الیہ /

۳. لِقَادُ ۸ مسند الیہ / - مَغْنَمُ ۸ مسند /

- اِنْ قُلُّوا ۸ فعل قُلَّ ۸ مسند / ضمیر بارز "واو"

مسند الیہ /

(ج) جمله‌هایی که دارای محله از اعراب هستند را از جمله‌ها
که محله از اعراب ندارند تشخیص دهید.

۱- بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۸ جمله مستأنفه / محله از
اعراب ندارد /

- وَالْقُرْآنِ ۸ جار و مجبور متعلق به فعل در تقدیر / محله
از اعراب ندارد / جمله مستأنفه /

- إِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۸ جواب قسم / محله از اعراب
ندارد /

- لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۸ جار و مجبور متعلق به فعل در تقدیر /
لام تأکید خبری / محلاً مرفوع /

۲- قَالُوا كَيْفَ نُنَظِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَعْدِ صَبِيًّا ۸ جمله مستأنفه /
محله از اعراب ندارد /

۸ - كَيْفَ نَلَلْتُمْ مَنْ كَانَ فِي الْمَقْدِ صَبِيًّا

مَقُولٌ قَوْلٌ قَالٍ / مَحَلًّا مَنْصُوبٌ /

۸ - كَانَ فِي الْمَقْدِ صَبِيًّا / صِلَةٌ / مَحَلٌّ لِزَاْعَرَابٍ نَزَارُ /

۸ - قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ / جَعَلَهُ مُسْتَأْنَفَةً / مَحَلٌّ لِزَاْعَرَابٍ

نَزَارُ /

۸ - إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ / مَقُولٌ قَوْلٌ قَالٍ / مَحَلًّا مَنْصُوبٌ /

۸ - أَنَا نَبِيُّ النَّبَاِ / جَعَلَهُ حَالِيَةً / مَحَلًّا مَنْصُوبٌ /

۸ - جَعَلَنِي نَبِيًّا / مَعْرُوفٌ / مَحَلًّا مَنْصُوبٌ /

۳. السَّلَامُ عَلَيَّ / جَعَلَهُ مُسْتَأْنَفَةً / مَحَلٌّ لِزَاْعَرَابٍ نَزَارُ /

۸ - عَلَيَّ / جَارٌ وَمَجْرُورٌ مُتَعَلِّقٌ بِفِعْلِ دَرْ تَقْدِيرٍ / خَبَرٌ /

مَحَلًّا مَرْفُوعٌ /

- وَلِذُنُ ۛ مضاف الیه / محلاً مجبور /

- أُمُوتُ ۛ مضاف الیه / محلاً مجبور /

- أَبْعَثُ حَيًّا ۛ مضاف الیه / محلاً مجبور /

۴. أَلْهَيْلِمُ التَّعَاثُرُ ۛ جعله مستأنف / محلی از اعراب ندارد /

- حَتَّى زُرْتُمْ الْمَقَابِرَ ۛ معطوف / محلی از اعراب ندارد /
عاطفه

- كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۛ جعله مستأنف / محلی از اعراب ندارد /

ندارد /

- تَعْلَمُونَ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ۛ معطوف / محلی از اعراب ندارد /

* حَتَّى را جازه هم می توان گرفت ولی راحت تر

حالت عاطفه است.

۵. وُلِّيَ لِلْمُضَلِّينَ ۝ جمله مستأنفه / محلی از اعراب

ندارد /

- لِلْمُضَلِّينَ ۝ جار و مجرور متعلق به فعل در تقدیر /

خبر / محلاً مرفوع /

- هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۝ صله / محلی از اعراب

ندارد /

- هُمْ يُرَادُّونَ ۝ صله / محلی از اعراب ندارد /

- يُرَادُّونَ ۝ خبر / محلاً مرفوع /

۶. إِنَّا إِنَّا جَامِعِ النَّاسِ ۝ مقول قول قالوا در تقدیر /

محلاً منصوب /

- لا ريب فيه 8 صفت برای یوم / محلاً مجرور /

- فيه 8 جار مجرور متعلق به فعل در تقدیر / محلاً مرفوع /

خبر /

۷. طَلَّ ضَلَّةٌ يُطْبِقُ عَلَيْهَا الْمُؤْمِنُونَ 8 جمله مستأنف /

محلی از اعراب ندارد /

- يُطْبِقُ عَلَيْهَا الْمُؤْمِنُونَ 8 خبر / محلاً مرفوع /

۸. الْحَيَاءُ وَالْإِيمَانُ مَقْرُونَانِ فِي قَرْنٍ 8

جمله مستأنف / محلی از اعراب ندارد /

- ذَهَبَ أَكْثَرُهُمَا 8 مضاف الیه إذا / محلاً مجرور /

- تَبِعَهُ صَاحِبُهُ 8 جواب شرط غیر جازم / محلی از

اعراب ندارد /